

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1961-1962.

28 FEBRUARI 1962.

WETSONTWERP houdende hervorming van de inkomstenbelastingen.

AMENDEMENTEN
VOORGESTELD DOOR DE HEER DE STAERCKE.

Art. 15.

1. — Paragraaf 3 van dit artikel weglaten.
2. — In § 4, 2de regel, volgende woorden weglaten :
« en 4 ».
3. — In § 5, 5de regel, volgende woorden weglaten :
« en 4 ».

Art. 17.

1. — Aan § 1, een 7° (nieuw) toevoegen, dat luidt als volgt :

« 7° In afwijking van artikel 6, § 5, lid 1 van deze wet, de kapitalen van de levensverzekeringscontracten en van de groepsverzekeringen, evenals de afkoopwaarden van die contracten, wanneer zij uitbetaald worden in de loop van één van de vijf jaren die de normale afloop van het contract voorafgaan, bij leven van de verzekerde, welke ook de begunstigde weze, en die geheel of gedeeltelijk gevestigd werden door middel van de bij artikel 30bis, 3°, van de gecoördineerde wetten bedoelde storting of door persoonlijke premien die afgehouden werden ten voordele van pensioen- of verzekeringskassen en die aftrekbaar zijn bij toepassing van artikel 15, § 1, 1°, van deze wet; »

2. — Dit artikel aanvullen met een § 4 (nieuw), die luidt als volgt :

« § 4. Onder de inkomsten bedoeld in § 1, 7°, wordt hun bedrag verstaan dat werkelijk betaald of aan de begun-

Zie :

264 (1961-1962) :

- N° 1 : Wetsontwerp.
- N° 2 tot 16 : Amendementen.

Chambre des Représentants

SESSION 1961-1962.

28 FÉVRIER 1962.

PROJET DE LOI portant réforme des impôts sur les revenus.

AMENDEMENTS
PRESENTES PAR M. DE STAERCKE.

Art. 15.

1. — Supprimer le § 3 de cet article.
2. — Au § 4, 2° ligne, supprimer les mots :
« et 4 ».
3. — Au § 5, 5° ligne, supprimer les mots :
« et 4 ».

Art. 17.

1. — Au § 1, ajouter un 7° (nouveau), libellé comme suit :

« 7° Par dérogation à l'article 6, § 5, alinéa 1 de la présente loi, les capitaux des contrats d'assurance-vie et d'assurances de groupe, ainsi que les valeurs de rachat de ces contrats lorsqu'elles sont liquidées au cours d'une des cinq années qui précèdent l'expiration normale du contrat en cas de vie de l'assuré, quel qu'en soit le bénéficiaire, constitués en tout ou en partie au moyen des versements visés à l'article 30bis, 3° des lois coordonnées ou au moyen des primes personnelles retenues au profit des caisses de pension ou d'assurance et déductibles en vertu de l'article 15, § 1, 1°, de la présente loi; »

2. — Compléter cet article par un § 4 (nouveau), libellé comme suit :

« § 4. Les revenus visés au § 1, 7°, s'entendent de leur montant effectivement payé ou attribué au bénéficiaire.

Voir :

264 (1961-1962) :

- N° 1 : Projet de loi.
- N° 2 à 16 : Amendements.

stigde toegekend werd. Indien deze laatste nochtans de echtgenoot of de rechtstreekse afstammeling in de eerste graad is van de overleden verzekerde, zal het kapitaal slechts in aanmerking genomen worden voor het deel dat overeenstemt met de verhouding van het aantal gestorte jaarlijkse premieën tot het aantal door het contract voorziene jaarlijkse premieën. Wat de contracten op lijfrente betreft, wordt het aantal door het contract voorziene jaarlijkse premieën in aanmerking genomen alsof die premieën zouden vervallen wanneer de verzekerde de leeftijd van honderd jaar bereikt.

» De overdracht van in artikel 29, § 1, tweede lid, van dezelfde gecoördineerde wetten bedoelde kapitalen of afkoopwaarden ten gunste van de begunstigde of zijn rechthebbers, door de pensioen- of verzekeringskas, waarbij ze zijn gevormd, naar een andere pensioen- of verzekeringskas, geldt niet als betaalverrichting, zelfs wanneer deze overdracht op verzoek van de begunstigde geschiedt. »

Art. 23.

1. — In § 1, 1° en 2° weglaten.

2. — Een § 3 (nieuw) toevoegen, die luidt als volgt :

« § 3. In afwijking van de artikelen 21 en 22 van deze wet zijn afzonderlijk belastbaar :

» 1° de kapitalen voortkomend van in artikel 17, § 1, 7°, en § 4 van deze wet bedoelde levensverzekeringscontracten, wanneer zij vereffend worden, na het normaal eindigen van het contract, bij leven of dood van de verzekerde;

» 2° de afkoopwaarden van de onder bovenstaand 1° vermelde contracten, wanneer zij vereffend worden in de loop van een der vijf jaren die aan het normaal verstrijken van het contract bij leven van de verzekerde voorafgaan;

» 3° de kapitalen van groepsverzekeringen en de vergoedingen geldend als renten of pensioenen bedoeld in artikel 17, § 1, 7°, en § 4 van deze wet, wanneer zij aan de begunstigde worden uitgekeerd, hetzij ter gelegenheid van zijn pensionering, hetzij in de loop van een van de vijf jaren die aan de normale datum van zijn pensionering voorafgaan, hetzij ter gelegenheid van het overlijden van de persoon van wie hij de rechtverkriggende is.

» Die afzonderlijke belasting wordt vastgesteld volgens hierna volgende schaal... »

3. — Een § 4 (nieuw) toevoegen, die luidt als volgt :

« § 4. a) De individuele levensverzekeringscontracten gesloten vóór de inwerkingtreding van deze wet en waarvan de premieën worden of mogen worden afgetrokken van de bedrijfsinkomsten van de belastingplichtige, overeenkomstig de wet van 8 maart 1951, gewijzigd door de wetten van 10 november 1953 en van 13 juli 1959, zullen het voordeel van de bij voornoemde wetten ingevoerde belastingregeling blijven genieten, zowel wat de voorwaarden tot het verlenen van de belastingvrijdom voor de premieën betreft, als wat de belasting van de aldus geschapen voordelen aangaat.

» Deze contracten genieten dit voordeel echter slechts op de uitdrukkelijke voorwaarde dat het bedrag van de voor aftrek in aanmerking komende premieën niet wordt gewijzigd in de zin van een verhoging.

» b) De groepsverzekeringscontracten gesloten vóór de inwerkingtreding van deze wet en waarvan de persoonlijke premieën die ten behoeve van de pensioen- en verzekeringskassen zijn ingehouden, worden of mogen worden afgetrokken van de bedrijfsinkomsten overeenkomstig artikel 29, § 3, eerste lid van de gecoördineerde wetten, zullen het voordeel van de bij deze bepaling ingevoerde belastingregeling blijven

Cependant, si ce dernier est le conjoint ou le descendant direct au premier degré de l'assuré décédé, le capital ne sera pris en considération que pour la fraction qui correspond au rapport du nombre des primes annuelles versées au nombre des primes annuelles prévues par le contrat. En ce qui concerne les contrats à primes viagères, le nombre des primes annuelles prévues par le contrat est pris en considération comme si ces primes expiraient à l'âge de cent ans de l'assuré.

» Le transfert de capitaux ou valeurs de rachat visés à l'article 29, § 1, deuxième alinéa des mêmes lois coordonnées, au profit du bénéficiaire ou de ses ayants droit par la caisse de pension ou d'assurance auprès de laquelle ils ont été constitués, à une autre caisse de pension ou d'assurance, ne constitue pas l'opération de paiement, même si ce transfert est opéré à la demande du bénéficiaire. »

Art. 23.

1. — Au § 1, supprimer les 1° et 2°.

2. — Ajouter un § 3 (nouveau), libellé comme suit :

« § 3. Par dérogation aux articles 21 et 22 de la présente loi sont imposables distinctement :

» 1° les capitaux résultant de contrats individuels d'assurance-vie visés à l'article 17, § 1, 7° et § 4 de la présente loi lorsqu'ils sont liquidés à l'expiration normale du contrat en cas de vie ou de décès de l'assuré;

» 2° les valeurs de rachat des contrats repris sous le 1° ci-avant, lorsqu'elles sont liquidées au cours d'une des cinq années qui précèdent l'expiration normale du contrat en cas de vie de l'assuré;

» 3° les capitaux d'assurances de groupe et les allocations en capital tenant lieu de rentes ou de pensions visés à l'article 17, § 1, 7° et § 4 de la présente loi, lorsqu'ils sont liquidés au bénéficiaire soit à l'occasion de sa mise à la retraite, soit au cours d'une des cinq années qui précèdent la date normale de sa mise à la retraite, soit à l'occasion du décès de la personne dont il est l'ayant cause.

» Cette imposition distincte s'établit suivant le barème ci-après... »

3. — Ajouter un § 4 (nouveau), libellé comme suit :

« § 4. a) Les contrats individuels d'assurance-vie conclus avant l'entrée en vigueur de la présente loi et dont les primes sont ou pourraient être immunisées des revenus professionnels du contribuable en vertu de la loi du 8 mars 1951, modifiée par celles du 10 novembre 1953 et du 13 juillet 1959 continueront à bénéficier du régime fiscal prévu par ces lois, tant en ce qui concerne les conditions d'immunisation des primes qu'en ce qui concerne la taxation des avantages ainsi constitués.

» Ces contrats ne pourront toutefois bénéficier dudit régime qu'à la condition expresse que le montant des primes immunisables ne soit pas modifié dans le sens d'une augmentation.

» b) Les contrats d'assurances de groupes conclus avant l'entrée en vigueur de la présente loi et dont les primes personnelles retenues au profit des caisses de pensions ou d'assurances, sont ou pourraient être déduites des revenus professionnels, en vertu de l'article 29, § 3, alinéa premier des lois coordonnées continueront à bénéficier du régime fiscal instauré par cette disposition en ce qui concerne les

genieten, wat betreft de voorwaarden inzake aftrekbaarheid, alsmede van de bij de wetten van 10 november 1953 en 13 juli 1959 ingevoerde belastingregeling wat betreft de belasting van de aldus geschapen voordelen. Deze contracten genieten dit voordeel echter slechts ten belope van het procent der premïën en van het bedrag der voordelen vastgesteld op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet. »

4. — Een § 5 (nieuw) toevoegen, die luidt als volgt :

« § 5. In artikel 30bis, 3°, van de gecoördineerde wetten op de inkomstenbelastingen :

» a) wordt lid 3 vervangen door de volgende tekst :

» De belastingvrijdom wordt toegestaan voor één enkel contract of voor verscheidene contracten die in de loop van hetzelfde jaar eindigen, op voorwaarde dat zij door de mannelijke belastingplichtige afgesloten worden vóór de leeftijd van 65 jaar of door de vrouwelijke belastingplichtige vóór de leeftijd van 60 jaar en voor zover de stortingen 15 % van de eerste schijf van 50 000 frank van de netto-bezoldigingen, van de netto-winsten of van de netto-baten en 9 % van het overige van deze bezoldigingen, winsten of baten, noch 60 000 frank per belastbaar tijdperk. overtreffen.

» b) wordt lid 4 weggelaten. »

Art. 50.

In § 1 van dit artikel, het 15° vervangen door wat volgt :

« 15° in artikel 29, § 3, behoudens in het eerste lid, wat wordt bepaald in artikel 23, § 4, van deze wet, en in § 4, 2°, de woorden : « de ouderdomspensioenen », en het 7°. »

A. — Verantwoording van de amendementen op artikel 23, § 4 (nieuw) en op artikel 50. — Belastingvrijdom der verzekeringspremïën. — Lopende contracten.

Ten einde het vertrouwen in de Staat, in het levensverzekeringswezen en in het sparen door middel van levensverzekeringen niet te schokken, moet de wetgever voor de contracten die reeds het voordeel van de belastingvrijdom voor de premïën hebben genoten, het recht handhaven om het voordeel te blijven genieten van de regeling die de contractant kende op het ogenblik dat hij de verzekering aanging, zowel wat de aftrekbaarheid van de premïën als wat de belasting van het kapitaal betreft.

Dit geldt vooral voor de verzekeringen waardoor het kapitaal van een hypotheeklening opnieuw wordt gevormd, daar de belanghebbende ingevolge het voorgestelde nieuwe belastingstelsel het voor de terugbetaling van zijn lening bestemde kapitaal zodanig zou zien verminderen, dat deze terugbetaling onmogelijk door middel van zijn verzekeringscontract zou kunnen worden gedaan.

Het nieuwe systeem zou hoe dan ook de voorwaarden in de wettelijke sturen voor de plannen welke tal van mensen met een bescheiden inkomen hebben gemaakt met het oog op een onbezorgde oude dag.

Het behoud van de verkregen rechten moet zowel voor de persoonlijke contracten der groepsverzekeringen als voor de premïën der individueel gesloten verzekeringen gelden.

De datum die moet worden gesteld om te bepalen wat dient te worden verstaan onder lopende contracten, zou zonder waarschuwing moeten worden vastgesteld — dit om elke speculatie te voorkomen — tijdens de openbare bespreking in de Kamer.

Vanzelfsprekend zouden de contracten die in 1962 werden gesloten vóór de datum welke moet worden vastgesteld zoals hierboven is gezegd, het voordeel moeten kunnen genieten van het stelsel der verkregen rechten, zelfs indien de eerste premie pas in 1963 van de belastbare inkomsten zal kunnen worden afgetrokken.

B. — Verantwoording van de andere amendementen betreffende op het regime der nieuwe contracten : belasting der kapitalen en verhoging der vrijgestelde grensbedragen.

a) Belasting van de kapitalen.

Zo de wetgever de spaarzin en de voorzorg door het onderschrijven van levensverzekeringscontracten wil blijven aanmoedigen, zowel om sociale als om economische redenen, mag hij de voordelen die hij de

conditions de déductibilité et par les lois du 10 novembre 1953 et du 13 juillet 1959 en ce qui concerne la taxation des avantages ainsi constitués. Ces contrats ne pourront toutefois bénéficier dudit régime qu'à concurrence du pourcentage des primes et du montant des avantages, prévus au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi. »

4. — Ajouter un § 5 (nouveau), libellé comme suit :

« § 5. A l'article 30bis, 3°, des lois coordonnées sur les impôts sur les revenus :

» a) le troisième alinéa est remplacé par le texte suivant :

» L'immunité est accordée pour un seul contrat ou pour plusieurs contrats prenant fin au cours de la même année, à la condition qu'ils soient conclus par le contribuable masculin avant l'âge de 65 ans ou par le contribuable féminin avant l'âge de 60 ans, et dans la mesure où les versements ne dépassent ni 15 % de la première tranche de 50 000 francs des rémunérations, des bénéfices ou des profits nets et 9 % du restant de ces rémunérations, bénéfices ou profits, ni 60 000 francs par période imposable.

» b) le quatrième alinéa est supprimé. »

Art. 50.

Au § 1 de cet article, remplacer le 15° par ce qui suit :

« 15° à l'article 29, le § 3 sauf, quant à l'alinéa premier, ce qui est dit à l'article 23, § 4, de la présente loi, et au § 4, 2°, les mots : « les pensions de vieillesse », et le 7°. »

A. — Justification des amendements à l'article 23, § 4 (nouveau) et à l'article 50. — Immunisation fiscale des primes d'assurance-vie. Contrats en cours.

Sous peine de porter un grave préjudice à la confiance dans l'Etat, à la sécurité contractuelle et à la notion d'épargne par l'assurance-vie, le législateur doit maintenir aux contrats qui ont déjà bénéficié de l'immunisation des primes, le droit de continuer à jouir du régime connu par le contractant au moment de son engagement, tant en ce qui concerne l'immunisation des primes qu'en ce qui concerne la taxation du capital.

Cela est particulièrement frappant pour les assurances qui reconstituent le capital d'un prêt hypothécaire, car l'intéressé verrait avec le nouveau système de taxation proposé, le capital qui devait servir au remboursement de son prêt amputé dans une mesure telle que ce remboursement deviendrait impossible au moyen de son contrat d'assurance.

Dans tous les cas, le nouveau système viendrait bouleverser les données des plans de retraite aisée qu'ont formés nombre de citoyens aux ressources modestes.

Le maintien des droits acquis doit s'étendre aussi bien aux contrats personnels des assurances de groupe qu'aux primes des assurances conclues individuellement.

La date à prendre en considération pour déterminer ce qu'il faut entendre par contrats en cours devrait être fixée sans avertissement — ceci pour éviter toute spéculation — au cours de la discussion publique à la Chambre.

Il devrait être entendu que les contrats conclus en 1962 préalablement à la date fixée comme dit ci-avant, devraient pouvoir bénéficier du régime des droits acquis, même si ce n'est qu'en 1963 que la première prime pourra être déduite des revenus imposables.

B. — Justification des autres amendements relatifs au régime des nouveaux contrats : taxation des capitaux et relèvement des plafonds d'immunisation.

a) Taxation des capitaux.

Si le législateur désire maintenir un encouragement à l'épargne et à la prévoyance par la souscription de contrats d'assurance-vie, pour des considérations sociales aussi bien qu'économiques, il ne peut

belastingplichtige heeft toegekend tijdens zijn actieve loopbaan niet onttrekken op het ogenblik waarop het kapitaal wordt uitbetaald, ofwel in geval van overlijden, ofwel bij pensionering, dit is precies het ogenblik waarop de bedrijfsinkomsten verdwijnen of verminderen.

Nochtans zou de door het wetsontwerp ingevoerde regeling tot dit resultaat leiden, hetgeen tevens alle belang zou ontnemen aan de belastingvrijstelling van de premieën.

Het is bijgevolg verkieslijk een regeling te behouden, die het sparen aanmoedigt en toch niet zo ongunstig uitvalt als de regeling die voorgesteld wordt.

Ervan uitgaande dat de uitbetaling van het kapitaal van een levensverzekeringscontract niet beschouwd mag worden als het opstrijken van gecumuleerde inkomsten (In de loop van de volgende jaren zal de opbrengst van dit kapitaal immers het globaal belast inkomen vormen) en dus aan de globalisatie moet ontsnappen op grond van de beginselen die ten grondslag liggen aan deze laatste, dient men het kapitaal forfaitair en afzonderlijk te belasten, rekening houdende met een basisafrek volgens een progressieve schaal, die de vorming van een kapitaal ten behoeve van de bescheiden inkomsten meer aanmoedigt dan ten behoeve van de inkomsten van grotere omvang. De vorming van een min of meer belangrijk kapitaal wekt inderdaad het vermoeden dat de kapitalen die tot deze vestiging bijdragen, ook min of meer belangrijk zijn.

Deze schaal voor afzonderlijke belasting zal in de huidige wet opgenomen worden in het hoofdstuk zelf dat betrekking heeft op de berekening van de belasting.

De voorgestelde regeling biedt bovendien als voordeel, dat degene die een levensverzekering wenst af te sluiten een duidelijk beeld krijgt van de belastingvrijdom, die hij al dadelijk zal genieten, en bovendien het juiste bedrag van de belasting die, ter compensatie daarvan, op het verzekerde kapitaal zal geheven worden.

Wanneer het gaat om een weduwe of om wezen die van een kapitaal genieten ingevolge een levensverzekeringscontract, waarvan de premieën vrijgesteld werden, is het logisch en eenvoudigweg billijk dit kapitaal indien het werkelijk belast wordt slechts in aanmerking te laten komen in verhouding tot de premieën die betaald en vrijgesteld werden. Naast andere belangwekkende aspecten, houdt dit forfaitair stelsel ten slotte de verdwijning in van de door het ontwerp opnieuw ingevoerde mogelijkheid de vervallen bedragen over meerdere jaren te spreiden, wat een bron van misbruiken is die in 1959 uitgeschakeld werd en die men best niet opnieuw in het leven roept.

b) *Vrijgestelde grensbedragen.*

De huidige grensbedragen, voor de personen die geboren werden na 1 januari 1900, worden behouden, daar waar enerzijds de persoonlijke bijdragen tot de groepsverzekeringen en tot de pensioenfondsen voortaan zullen samengesteld worden en anderzijds de basis, waarop het percentage zal vastgesteld worden, de netto- en niet meer de bruto-inkomsten zullen zijn.

Het zou dan ook aangewezen zijn de grensbedragen te verhogen tot het peil dat aanvaard wordt voor de in de vorige eeuw geboren personen, dit is 15 % op de eerste 50 000 frank, 9 % daarboven, met een absolute grens van 60 000 frank.

Die cijfers zijn niet buitensporig; zij houden ook rekening met de evolutie van de inkomens, zij bevoordelen diegenen die het meest getroffen worden door de overgang van de grondslag van de belasting van het bruto naar het netto, dit wil zeggen de laagste lonen,

reprendre au moment du paiement du capital soit en cas de décès, soit à la retraite — moment où précisément le montant des revenus professionnels disparaît ou diminue — les avantages qu'il a octroyés au contribuable au cours des années de sa vie active,

C'est cependant le résultat auquel aboutirait le régime instauré par le projet de loi qui par conséquent, supprime tout intérêt à l'immunitisation fiscale des primes.

Il est préférable, dès lors, de s'en tenir à un système qui tout en maintenant l'encouragement à l'épargne, ne serait pas aussi préjudiciable que celui qui est proposé.

Partant de l'idée que le paiement d'un capital d'assurance-vie ne peut être considéré comme une accumulation de revenus futurs (c'est en effet le produit de ce capital qui sera, au cours des années suivantes, le revenu taxé globalement) et doit donc échapper à la globalisation en fonction même des principes qui régissent celle-ci, il convient de taxer forfaitairement et séparément le capital, compte tenu d'un abattement à la base, suivant une échelle progressive allouant un encouragement plus substantiel à la formation d'un capital pour les petits revenus que pour les revenus moins limités. La formation d'un capital plus ou moins élevé fait en effet présumer que les revenus appelés à y contribuer sont eux-mêmes plus ou moins importants.

Ce barème d'imposition distincte sera inclus dans la présente loi au chapitre même qui traite du calcul de l'impôt.

Le procédé proposé présente également l'avantage de montrer clairement à celui qui veut s'assurer sur la vie quel est le montant de l'exonération dont il bénéficie dans l'immédiat et d'autre part le montant exact de la taxation qu'en contrepartie subira le capital assuré.

Lorsqu'il s'agit d'une veuve ou d'orphelins bénéficiant d'un capital en vertu d'un contrat d'assurance-vie dont les primes ont été immunisées, il est logique et simplement équitable si vraiment ce capital est taxé de ne le prendre en ligne de compte qu'en proportion du nombre de primes payées et immunisées. Enfin, ce régime forfaitaire, entre autres intérêts, comporte la disparition de la faculté rétablie par le projet d'étaler les échéances sur plusieurs années, source d'abus qui avait été éliminée en 1959 et qu'il vaut mieux ne pas ressusciter.

b) *Plafonds d'immunitisation.*

Les plafonds actuels pour les personnes nées après le 1er janvier 1900 sont maintenus alors que d'une part les cotisations personnelles aux assurances de groupe et fonds de pension s'additionneront dorénavant et que d'autre part la base sur laquelle s'établira le pourcentage seront les revenus nets et non plus les revenus bruts.

Il s'indiquerait, dès lors, de relever les plafonds au niveau admis pour les personnes nées au siècle dernier, soit 15 % sur les premiers 50 000 francs, 9 % au-delà avec plafond absolu de 60 000 francs.

Ces chiffres ne sont pas excessifs, ils tiennent compte aussi de l'évolution des revenus, ils favorisent ceux qui sont les plus frappés par le passage de l'assiette du brut au net, c'est-à-dire les plus petits salaires.

J. DE STAERCKE.
A. PARISIS.
A. LAVENS.
R. SCHEYVEN.